

In- of uitschrijven op deze
nieuwsbrief kan via een
seintje naar:
INBO nieuwsbrief
Kliniekstraat 25, 1070 Brussel
T. 02 525 02 00 - F. 02 525 03 00
nieuwsbrief@inbo.be

Aanleg van een zaadboomgaard van boskers “comme il faut”

Boskers wordt in Vlaanderen steeds meer gebruikt bij (her)bebossing en bij de omvorming van bosbestanden. De vraag naar hoogwaardig teeltmateriaal (zaden, planten) van boskers is dus zeer hoog. Maar het aanbod aan inheems teeltmateriaal is vandaag de dag nog steeds totaal ontoereikend.



Zaadboomgaard boskers

Sinds het einde van de jaren 90 spitst het onderzoek inzake selectie en veredeling van boskers zich dan ook toe op het aanleggen van een klonale zaadboomgaard. Na meer dan 10 jaar meten en observeren van tal van bosbouwkundige kenmerken in 23 proefpercelen verspreid over gans Vlaanderen, selecteerden we in 2010 uiteindelijk 43 moederbomen uit de basiscollectie van 158 genotypes.

In een tweede fase maakten we het ruimtelijk ontwerp van de zaadtuin op, rekening houdend met twee bijzondere eigenschappen van boskers: het is een insectenbestuiver en een obligate kruisbestuiver.

Dit voorjaar is het eindelijk zover: de zaadtuin van 1,2 ha is aangeplant in de proefkwekerij van het INBO te Grimminge. Met het oog op een vroegtijdige en overvloedige vruchtzetting werden, zowel voor de aanleg als voor het latere beheer, technieken overgenomen uit de fruitteelt. De moederbomen werden geënt op een dwergvormende onderstam en lijnvormig aangeplant langs een staket en draadgestel (“spalier”). Bovenop het neerbuigen van de bloeitwijgen zal regelmatig vakkundig worden gesnoeid. We plannen ook wortelsnoei. Na bodemonderzoek werd een aangepast bemestingsschema uitgewerkt. Om de bestuiving te maximaliseren plaatsen we elk jaar twee kunstmatige hommelnesten in de zaadtuin. Vorstschade zal worden vermeden door gebruik van rookpotten. Tenslotte wordt de ganse zaadtuin overspannen met vogelnetten.

De eerste oogst wordt verwacht in 2015. Eens de zaadtuin volop productief is, rekenen we op een zaadoogst van 100 kg/ha.

Bart De Cuyper, bart.decuyper@inbo.be

Canadapopulier niet meer steriel dankzij wilde verwante

De populier is de meest aangeplante niet-inheemse boomsoort in Vlaanderen. Vooral de Canadapopulier, een hybride tussen de Europese zwarte populier en een Amerikaanse populier, is veel aangeplant. Inzicht in de voortplanting helpt bij het inschatten van ecologische risico's die mogelijk samengaan met de aanplant van Canadapopulier. Een typisch kenmerk van hybriden bij planten is een sterk verminderde vruchtbaarheid. Wanneer de Canadapopulier zich dus zou voortplanten, kan dit leiden tot ecologische schade en een verlies aan biodiversiteit, als hij zich al kán voortplanten.

Uit kruisingsexperimenten en genetisch onderzoek uitgevoerd aan het INBO bleek dat de hybride Canadapopulier inderdaad steriel is. De Canadapopulier produceert nauwelijks stuifmeel en de weinige zaden die toch uit Canadapopulieren voortkomen, kiemen zelden. Een opmerkelijk resultaat van deze studie is dat de Canadapopulier zijn steriliteit echter verliest wanneer het bestoven wordt met een mengsel van eigen stuifmeel en stuifmeel van de zwarte populier. Van de zaailingen die hieruit

voortkwamen, had 85 % de Canadapopulier als vader. Het stuifmeel van de verwante zwarte populier helpt de Canadapopulier dus bij het doorbreken van eigen voortplantingsbarrières. Het wordt daarom ook mentorstuifmeel genoemd. De onderliggende mechanismen zijn niet volledig gekend maar vermoedelijk levert het mentorstuifmeel groeisubstanties aan het onvruchtbaar stuifmeel. Het is opmerkelijk hoe de steriliteit van een hybride cultuurvariëteit kan doorbroken worden door contact met een wilde, verwante soortgenoot.



Kruising in serre

An Vanden Broeck, An.vandenbroeck@inbo.be